

*Załącznik nr 1 do uchwały Nr LVIII/349/2024
Rady Powiatu w Brodnicy
z dnia 4 kwietnia 2024 r.*

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY
ZASTĘPCZEJ W POWIECIE BRODNICKIM NA
LATA 2024-2026**

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Pieczą zastępczą - słownik pojęć	3
III.	Rodzinna i instytucjonalna pieczę zastępczą na terenie Powiatu Brodnickiego	6
IV.	Limit rodzin zastępczych zawodowych na terenie Powiatu Brodnickiego na lata 2021-2023	13
V.	Cele i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026	15
VI.	Odbiorcy Programu	18
VII.	Realizatorzy Programu	18
VIII.	Źródła finansowania	19
IX.	Ewaluacja i monitorowanie Programu	19
X.	Zakończenie	21

I. Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej obliguje w ramach zadań własnych powiatu do opracowania i realizacji 3 letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Ustawa kompleksowo reguluje zadania z zakresu wspierania rodziny dziecka, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i procedur adopcyjnych.

Celem głównym programu jest tworzenie warunków do sukcesywnego rozwoju systemu pieczy zastępczej w powiecie brodnickim z ukierunkowaniem na rodzinne formy wspomagane formami instytucjonalnymi.

II. Piecza Zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza

Dziecko ma zagwarantowane prawo do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich innych form pomocy rodzicom, chyba że dobro dziecka przemawia za niezwłocznym zapewnieniem mu pieczy zastępczej.

Rodzinne formy pieczy zastępczej obejmują rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Stanowią formę wsparcia dla rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, dostęp do

świadczeń zdrowotnych, zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne, a także zapewniają ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej.

Na rodzinie zastępczej lub prowadzącym rodzinny dom dziecka spoczywa obowiązek, a jednocześnie prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem, jego wychowania i reprezentowania, w szczególności w przedmiocie dochodzenia świadczeń przeznaczonych na zaspokajanie jego potrzeb. Pozostałe obowiązki i prawa wynikające z władzy rodzicielskiej należą do rodziców dziecka.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż osiągnięcie przez nie pełnoletności, a w określonych ustawowo przypadkach – nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej, a zatem do czasu przezwyciężenia trudności, które stanowiły przyczynę umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Jeżeli powrót dziecka do rodziny naturalnej nie jest możliwy, umieszcza się je w rodzinie przysposabiającej.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza jest sprawowana w dwóch formach:

1. Rodzinnej pieczy zastępczej tj.:

- rodzina zastępcza,
- rodzinny dom dziecka,

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brakuje możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów nie jest to zasadne.

2. Instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- placówka opiekuńczo – wychowawcza,
- regionalna placówka opiekuńczo – wychowawcza (województwa),
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny (województwa).

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, realizują plan pomocy dziecku. Umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowi inaczej. Podejmują działania, których celem jest powrót dziecka do rodziny. Zapewniają dostęp do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych dziecka. Obejmują je działaniami terapeutycznymi oraz zapewniają korzystanie ze świadczeń zdrowotnych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone są jako placówki typu:

- Socjalizacyjnego,
- Interwencyjnego,
- Specjalistyczno-terapeutycznego lub rodzinnego

W placówkach tych, **z wyjątkiem placówek typu rodzinnego**, umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. W wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa, w placówkach tych można umieścić dziecko poniżej 10 roku życia.

Placówki opiekuńczo-terapeutyczne typu rodzinnego zajmują się wychowywaniem dzieci w różnym wieku, w tym dzieci dorastających i usamodzielniających się. Umożliwiają one wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu.

Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne zapewniają dzieciom specjalistyczną opiekę medyczną i rehabilitację.

W regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych umieszczane są dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W **interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych** umieszczane są dzieci wymagające specjalistycznej opieki, które w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Ich pobyt w ośrodku nie może trwać dłużej niż do ukończenia pierwszego roku życia.

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej, podobnie jak w przypadku pieczy o charakterze rodzinnym, następuje po wyczerpaniu wszelkich form pomocy rodzinie i trwa do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej albo umieszczenia go w rodzinie zastępczej.

III. Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Powiatu Brodnickiego

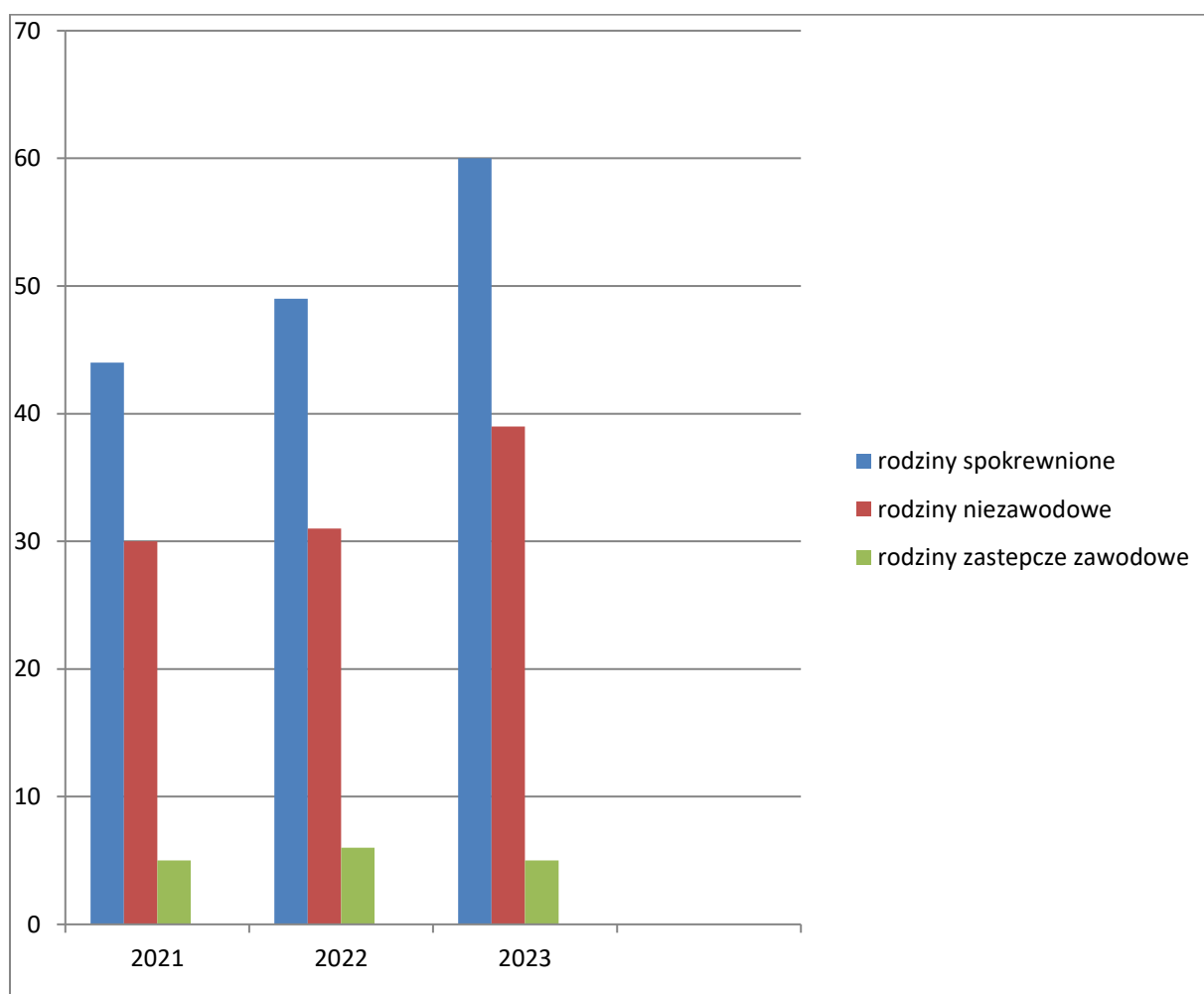
Na terenie Powiatu Brodnickiego na dzień 31 grudnia 2023 r. było 103 rodzin zastępczych (w tym dwie rodziny pełniły jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej), w których przebywało 162 dzieci: w tym 60 spokrewnionych rodzin zastępczych - liczba dzieci w tych rodzinach wynosiła 81, 39 niezawodowych rodzin zastępczych, w których było 59 wychowanków i sześć zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 22 dzieci.

Podsumowując w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu przebywało 162 wychowanków.

Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Brodnickim w latach 2021 – 2023

Typ rodziny zastępczej	2021	2022	2023 Na dzień 31.12.2023
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	44	49	60
Rodziny zastępcze niezawodowe	30	31	39
Rodziny zastępcze zawodowe	5	6	6

Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Brodnickim w latach 2021 – 2023

Liczba rodzin zastępczych powstałych i rozwiązanych w latach 2021-2023

2021			2022			2023 do dnia 31.12.2023 r.		
Liczba rodzin	Liczba rozwiązanych rodzin zastępczych	Liczba powstałych rodzin	Liczba rodzin	Liczba rozwiązanych rodzin zastępczych	Liczba powstałych rodzin	Liczba rodzin	Liczba rozwiązanych rodzin zastępczych	Liczba powstałych rodzin
79	10	16	86	13	22	105	3	22

Jak wynika z przedstawionych danych w dalszym ciągu najwięcej jest rodzin spokrewnionych, które najczęściej tworzą dziadkowie dziecka rzadziej rodzeństwo. W latach 2021-2023 powstało 60 rodzin przy rozwiązaniu się 26.

W przypadku braku możliwości umieszczenia małoletnich dzieci na terenie naszego powiatu lub rodzina dziecka zamieszkuje na terenie innego powiatu, w takich sytuacjach zawiera się porozumienie z danym powiatem o zwrot kosztów utrzymania dziecka. Obecnie 8 małoletnich przebywa w zawodowych rodzinach zastępczych, 11 małoletnich przebywa w niezawodowych rodzinach zastępczych, a 11 dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych oraz 3 dzieci w rodzinnych domach dziecka. Łącznie poza powiatem przebywa 33 dzieci. Analogiczna sytuacja zachodzi w przypadku umieszczeń w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W roku 2021 poza terenem naszego Powiatu w placówce opiekuńczo-wychowawczej zostało umieszczonych dwoje dzieci (rodzeństwo), natomiast w latach 2022 – 2023 nie umieszczono żadnego dziecka pochodzącego z terenu Powiatu Brodnickiego. W placówkach poza powiatem aktualnie przebywa 6 wychowanków.

W latach 2021-2023 do ośrodków adopcyjnych zgłoszono 22 dzieci z rodzin zastępczych, które miały uregulowaną sytuację prawną (rodzice biologiczni zostali pozbawieni praw rodzicielskich).

Na terenie Powiatu Brodnickiego z instytucjonalnych form wsparcia w chwili obecnej korzysta w sumie 39 wychowanków w czterech placówkach opiekuńczo - wychowawczych:

1. Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego:

Dom Dziecka nr 1 i nr 2 w Brodnicy, to dwie całodobowe placówki, które działają od 12 października 2018 r. Wcześniej od 25 lipca 1962 r. działały jako jedna duża placówka. Dwa nowe Domy Dziecka są placówkami koedukacyjnymi dla dzieci w wieku od 10 do 18 lat, z możliwością przedłużenia pobytu do czasu trwania nauki. Domy przystosowane są dla 14 wychowanków w każdym domu. Na dzień 31.12.2023 r. w Domach Dziecka nr 1 i nr 2 w Brodnicy znajdowało się 25 dzieci. W 2021 r. w/w placówkach umieszczono 16 małoletnich, w tym 14 dzieci z naszego powiatu, w roku 2022 r. – 9 dzieci, w tym 7 małoletnich z powiatu brodnickiego, natomiast w roku 2023 umieszczono 10 małoletnich, wszystkie dzieci pochodziły z naszego powiatu.

2. Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu rodzinnego:

Rodzinny Dom Dziecka w Górznie, w którym przebywa aktualnie 8 dzieci z naszego powiatu. W roku 2021 w tej placówce zostało umieszczone 1 dziecko. Natomiast w roku 2022 umieszczono 3 dzieci, a w 2023 r. do placówki przyjęto 4 dzieci.

3. Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu rodzinnego:

Rodzinny Dom Dziecka we Fiałkach, w którym przebywa 6 dzieci, które pochodzą z naszego powiatu. W latach 2021 i 2022 nie było umieszczeń małoletnich w placówce, w 2023 roku umieszczono 1 pełnoletnią wychowankę z naszego powiatu, która korzystając z możliwości (z powodu kontynuacji nauki) powróciła do placówki.

Liczba dzieci z pochodzących z Powiatu Brodnickiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo- wychowawczych naszego powiatu w latach 2021-2023

	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach
Rok 2021	14
Rok 2022	7
Rok 2023	10 (na dzień 31.12.2023 r.)

Z informacji Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu, wynika że aktualnie pod opieką asystenta rodziny jest 113 rodzin, w których przebywa 307 dzieci. Natomiast przewidywana liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2024-2026 wynosi 48 dzieci. Z tego wynika, że w porównaniu do trzech ostatnich lat (2021-2023) na terenie Powiatu brodnickiego nastąpił spadek liczby rodzin, które współpracują z asystentem rodziny (154 rodziny), zmniejszyła się również liczba dzieci

przebywających w takich rodzinach (było 364 dzieci) oraz można odnotować spadek liczby dzieci, które zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej (w latach 2021-2023 przewidywano 64 dzieci).

Przewidywana liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej z podziałem na poszczególne gminy powiatu – dane ośrodków pomocy społecznej.

Gmina	Liczba dzieci
Brodnica – gmina	3
Brodnica – miasto	21
Bartniczka	2
Bobrowo	5
Brzozie	2
Górzno	0
Jabłonowo Pom.	3
Osiek	8
Świedziebnia	3
Zbiczno	1

Usamodzielnieni wychowankowie z pieczy zastępczej.

To osoba, opuszczająca po osiągnięciu pełnoletniości pieczę zastępczą, w przypadku gdy umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Zostaje ona objęta pomocą mającą na celu podjęcie przez nią samodzielnego, dojrzałego życia w integracji ze środowiskiem – rozpoczyna długotrwały proces wychowawczy określany jako usamodzielnienie.

Osoba usamodzielniana, na co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności zobowiązana jest wskazać opiekuna usamodzielnienia poprzez podanie jego danych osobowych takich jak imię i nazwisko, miejsce

zamieszkania, adres kontaktowy oraz przedłożenie **pisemnej zgody na bycie opiekunem usamodzielnienia**.

Opiekunem usamodzielnienia może być rodzic zastępczy, krewny, starsze rodzeństwo, wychowawca, pracownik socjalny, nauczyciel lub inna osoba wskazana przez wychowanka. Jej zadaniem jest wspieranie osoby usamodzielnianej w procesie usamodzielnienia.

Indywidualny program usamodzielnienia osoba usamodzielniana przygotowuje we współpracy z opiekunem usamodzielnienia i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności i przedkłada do zatwierdzenia dyrektorowi PCPR w powiecie, w którym wychowanek mieszkał przed umieszczeniem w pieczy zastępczej. IPU jest rodzajem kontraktu socjalnego z osobą usamodzielnianą, będący podstawą do przyznania świadczeń pieniężnych, który zawiera przede wszystkim zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia oraz sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, warunków mieszkaniowych oraz podjęcia zatrudnienia.

RODZAJE PRZYSŁUGUJĄCEJ POMOCY NA USAMODZIELNIENIE

1. Przyznaje się pomoc na:

- pomoc na usamodzielnienie,
- pomoc na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie.

2. Udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym w mieszkaniu chronionym),
- zatrudnienia.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. było 6 osób, które usamodzielnili - opuścili rodzinną pieczę zastępczą oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i otrzymują pomoc na kontynuowanie nauki.

IV. Limit Rodzin Zastępczych Zawodowych na terenie Powiatu Brodnickiego na lata 2024 – 2026

Określenie limitu rodzin zastępczych zawodowych pozwoli ułożyć harmonogram potrzeb i wydatków na okres 3 lat. W tabeli poniżej przedstawiono plan pozyskania w latach 2024-2026 rodzinnych form pieczy zastępczej (zawodowej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka).

Rok	2024	2025	2026
zawodowe formy pieczy zastępczej	0	0	1

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka są zobowiązani do ukończenia szkolenia.

Po jego ukończeniu otrzymują świadectwo ukończenia szkolenia, ponadto są przeprowadzane badania psychologiczne o posiadanych predyspozycjach i motywacjach do sprawowania pieczy zastępczej, które stanowią element niezbędny do uzyskania zaświadczenia kwalifikacyjnego umożliwiającego prowadzenie rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnego domu dziecka. Jednym z podstawowych działań programu jest promocja, nabór i szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych. W dalszym ciągu najbardziej odczuwalną luką w zawodowym rodzicielstwie zastępczym na terenie powiatu jest brak pogotowia rodzinnego. Jednakże z uwagi na trudny charakter pracy w pogotowiu rodzinnym kandydaci nie wybierają tej formy rodzinnej pieczy zastępczej.

W latach 2021 – 2023 kontynuowano partnerski projekt „Rodzina w Centrum” pod nazwą „Rodzina w Centrum 3” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2.

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin w Województwie Kujawsko-Pomorskim. Działania w projekcie przyczyniły się do rozwoju i poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, a tym samym zapewniły rodzinom możliwość lepszego funkcjonowania w przyszłości.

Projekt skierowany był do:

- osób w rodzinie przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (w tym rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny);
- osób przebywających w pieczy zastępczej;
- osób opuszczających pieczę zastępczą;
- osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;
- innych osób, których udział w projekcie jest niezbędny do skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym wolontariusze.

W ramach projektu realizowane były następujące formy wsparcia:

- specjalistyczne poradnictwo rodzinne - psychologiczne;
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne - pedagogiczne;
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne - logopedyczne
- terapia rodzinna i indywidualna;
- warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie;
- warsztaty dla przebywając i opuszczających pieczę zastępczą;

- warsztaty socjoterapeutyczne;
- zajęcia profilaktyczno-wychowawcze.

W maju 2022 r. w Centrum Caritas w Brodnicy zorganizowano „Spotkanie dotyczące rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci”. Celem spotkania było przybliżenie tematu dotyczącego modernizacji pieczy zastępczej w kontekście odejścia od instytucjonalizacji i promowanie rodzinnych form opieki.

V. Cele i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026

Cel główny:

Głównym celem Programu jest rozwój pieczy zastępczej w powiecie brodnickim. Rozwój ten obejmuje stworzenie sieci wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych i osób z nimi współpracujących, jak również promocję rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych z naciskiem na tworzenie rodzin zastępczych niezawodowych, które po upływie 3 lat będzie można przekształcić w rodzinę zastępczą zawodową oraz rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym i pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy zastępczej,
2. Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
3. Wsparcie procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
4. Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
5. Zwiększanie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego.

Kierunki działań

1. Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy zastępczej

Zadania:

- prowadzenie kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej,
- realizacja inicjatyw służących integracji rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie naboru i szkolenie kandydatów na sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
- szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze,
- zwiększenie liczby rodzin zastępczych w szczególności rodzin zastępczych niezawodowych,
- prowadzenie rejestru osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny niezawodowej, zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego,
- współpraca z sądem w zakresie rodzicielstwa zastępczego

2. Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Zadania:

- organizowanie szkoleń podnoszących jakość sprawowanej opieki przez rodziny zastępcze,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego i psychologicznego dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka i umieszczonych w tych rodzinach dzieci,
- wspieranie rodzin zastępczych przez specjalistów do spraw pieczy zastępczej i instytucjonalnej oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,

- wsparcie rodzin zastępczych poprzez organizację grup wsparcia oraz cyklu warsztatów, których celem jest podnoszenie kompetencji wychowawczych i zapewnienie wsparcia rodzicom zastępczym w wypełnianiu ich zadań,
- podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu koordynatorów oraz pracowników rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- szkolenia dla pracowników PCPR podnoszące kwalifikacje z zakresu pieczy zastępczej,
- zapewnienie świadczeń wynikających z przepisów prawa rodzinom pełniącym funkcję rodziny zastępczej,
- ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych.

3. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Zadania:

- tworzenie i realizacja programów usamodzielniania,
- wspieranie pełnoletnich wychowanków z terenu powiatu,
- pomoc w poszukiwaniu pracy,
- wsparcie finansowe i rzeczowe,
- motywowanie i wspieranie w uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych.

4. Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zadania:

- nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- prowadzenie działań zmierzających do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej,
- wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w procesie usamodzielnienia.

5. Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego

Zadania:

- wspieranie rodziców biologicznych za pomocą oferowanego wsparcia w postaci: poradnictwa specjalistycznego,
- wspieranie rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcjami w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji rodziny naturalnej,
- współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- praca nad rozwojem bądź pogłębieniem więzi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z ich rodzicami biologicznymi,
- pomoc w umożliwieniu kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi.

VI. Odbiorcy Programu

Program skierowany jest bezpośrednio do dzieci, rodzin i osób wchodzących w skład zespołów zadaniowych w szczególności:

- 1) dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- 2) rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 3) rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 4) osób usamodzielnianych,
- 5) kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 6) kierownictwa i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 7) pracowników PCPR.

VII. Realizatorzy Programu

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy:

- 1) rodzin zastępczych,
- 2) placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- 3) policji,
- 4) miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej,
- 5) sędziów i kuratorów sądu rejonowego wydziału rodzinnego,
- 6) poradni psychologiczno - pedagogicznej,
- 7) organizacji pozarządowych, szkół, kościołów, związków wyznaniowych i innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. Źródła finansowania

Działania zawarte w powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej finansowane będą ze środków własnych powiatu, środków samorządów gminnych zobowiązanych do współfinansowania wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, środków innych powiatów zobowiązanych do zwrotu wydatków na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu brodnickiego, z budżetu państwa oraz dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. Ewaluacja i monitorowanie Programu

Monitorowanie niniejszego programu będzie procesem ciągłym, gdyż jest to związane z właściwym wypełnianiem zadań powiatu określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Corocznie stopień i ocena efektów realizacji programu będzie dokonywana podczas następujących sprawozdań:

1. Składanie Zarządowi Powiatu corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wraz z wykazem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
2. Przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy w zakresie pieczy zastępczej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

3. Przedstawianie przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb, możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej oraz wymogów prawnych. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, w oparciu o:

- wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów programu,
- plany pomocy dziecku, - spotkania dzieci z rodzicami biologicznymi,
- indywidualne programy usamodzielnienia,
- ocena sytuacji dziecka,
- wydane decyzje administracyjne dotyczące przyznanych świadczeń,
- analizę sprawozdań i materiałów własnych PCPR.

Wskaźnikami realizacji Programu będą następujące dane:

- liczba kandydatów na rodzinę zastępczą,
- liczba specjalistycznych porad udzielonych rodzinom zastępczym, rodzicom biologicznym,
- liczba specjalistycznej pomocy dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów dla rodzin zastępczych,
- liczba utworzonych rodzin zastępczych,
- liczba działań promujących ideę rodzicielstwa zastępczego,
- liczba szkoleń/ warsztatów dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, zakres, udzielonej pomocy na usamodzielnienie
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową.

X. Zakończenie

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Brodnickim na lata 2024-2026 wyznacza kierunki działań, które zmierzają do wzmocnienia systemu pieczy zastępczej. Nadrzędnym celem wszystkich działań ukazanych w Programie jest zapewnienie dzieciom tymczasowej opieki i wychowania w pieczy zastępczej.

Program ma za zadanie ukierunkować i usystematyzować działania podejmowane na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych, ma posłużyć do osiągnięcia głównego celu, jakim jest rozbudowanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, ze szczególnym ukierunkowaniem na pieczę rodzinną. Istotne jest też wsparcie udzielane funkcjonującym i nowo powstającym rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka czy placówkom. Takie działania stanowią gwarancję bezpiecznego ich funkcjonowania, a osobom potrzebującym wsparcia dają poczucie bezpieczeństwa i zaopiekowania. Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. W zakresie wymienionych działań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy, będzie samodzielnie lub w projektach partnerskich czynić starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację niniejszego programu. Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Brodnickim.

Planowane działania zawarte w niniejszym Programie uwzględniają konkretne formy wsparcia w ramach systemu pieczy zastępczej. Założenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, które nie zostaną zrealizowane w latach 2024 - 2026, będą uwzględnione w kolejnym Programie.